

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. I. Conscientiae est, animam de relatâ à Deo peccatorum gratiâ,
securam reddere. Hinc de eâ certus est, quisquis Conscientiae
securitatem obtinet. Probatur id ex Scripturis & SS. Patribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

S. I.

Conscientiæ est, animam de relatâ à Deo peccatorum gratiâ securam reddere. Hinc de eâ certus est, quisquis Conscientiæ securitatem obtinet. Probatur id ex Scripturis, & sanctis Patribus.

1. **O**fficio suo ritè dum perfuncta est, Deo pro peccatis à se commissis supplex anima; scelera nimirum perpetrata seriò detestando, eaque, si fieri jam posset, ita penitus abolendo, vt ne in rerum quidem naturâ existura fuerit tam enormis actio, quâ & Deo, & Dei vicarias partes agenti Conscientiæ scèdè sit rebellatum: deinde postquam scelera omnia pro Christi tribunali ejusque Vicario Sacerdote, sincerè, & prout à Dei actorè Conscientiâ, post serium examen fuère comperta, representata quoque fuerint, sic vt tota pœnitentis caussa sit in confessio: tum demum Conscientia, quæ judicis interni partes egit hætenus, gratiæ obtentæ securitatem Animæ tandem affert, eiusque tabulas, pœnitenti in manus porrigit. En rei ordinem. Dolet de peccatis reus, & vitæ anteaactæ pertæsus, gratiam postulat. Accurrit Conscientia; & ne nihil non ritè fiat, examinat singula discutitque. Quæ proponenda sunt pro tribunali, confitetur. Gratia sententiam pronuntiat Sacerdos. Illam quasi subsignat Conscientia; & cùm se bonâ fide egisse sciat omnia, de relatâ gratiâ dat cautionem, omnemque securitatem præstat animæ.

Gratiam à Deo peccatori factam testimonio suo signat Conscientia, & de eâ præstat animæ securitatem.

2. **A**tque hinc demum, vbi turbata paullò antè erant omnia, maxima liquidissimaque subit animum tranquillitas. Nam vt rectè Propheta: *Et erit opus justitiæ pax, & cultus justitiæ silentium, & securitas in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculo fiducia, & in requie opulentâ.* Quid enim Deus pacis, præter pacem optat? & peractis jam omnibus quæ justè requirebat, quid aliud expectari potest à tam benigno Numine, nisi pax & concordia, & turbarum quæ totam mentem exagitabant silentium, ac denique magna confidentis animi securitas? Sanè pax hæc est, quam mundus potest promittere, sed non dare. Exuperat omnem sensum quod exinde nascitur gaudium,

Hinc animæ Gaudium & pax summa.

dium, inquit Paulus. Et cum illud Paradisum terrestrem Patres, Ad Phil. 4. v. 7.
 cum *Tabernaculum fiducie* vocet Isaias, nil quidquam tamen præ-
 clari dicerent, nisi gaudium hoc quod in mortali corpore utrum-
 que percipitur, arrha etiam esset cœlestis gloriæ, quæ solos manet
 filios Dei. Non mirabor itaque deinceps, tanti facere has sibi à
 Conscientiâ porrectas gratiæ tabulas D. Paulum: omnia humana
 qui contempsit, & arbitratus est ut stercora, in his tamen gloria-
 tur. *Gloria*, inquit, *nostra hæc est, testimonium Conscientiæ nostræ.* 2. Cor. 1.
 Ingens testimonii vis, cui gloria tanti Apostoli tota quanta est, v. 12.
 soli innititur.

In peniten-
 te testimo-
 nium Con-
 scientiæ, est
 iudicium
 intellectus
 quo statuit
 ritè à peni-
 tente pera-
 cta omnia.

Si verò quid id sit exquiris; respondeo Conscientiæ testimo-
 nium, actum intellectus esse, quò mens sincerè & liquidò statuit,
 omnia ritè peracta esse quæ reconciliationi cum Deo faciendæ
 3.
 iudicabantur necessaria. Vnde id statim colligit anima, sibi se-
 cum, id est cum Conscientiæ iudicio, benè esse. Judicat enim tam
 in examinandis, quam in detestandis criminibus operam quæ re-
 quirebatur esse collatam; iudicat denique pro sacro Tribunali
 omnia ritè declarata. Atque hinc demum, si Diuinæ pollicita-
 tiones veræ sunt & inconcussæ, quibus gratia penitenti seriò pro-
 mittitur, rectè sic secum argumentatur mens: Conscientiæ meæ
 iudicio satisfeci, igitur & Deo à me factum est satis; ac pro-
 inde de gratiâ obtenta secura sum, nec quidquam est quod du-
 bitem.

Testimoniū
 Conscientiæ
 securitatè
 prestare
 probatur
 primò ex
 D. Paulo
 cuius locus
 tripliciter
 exponitur.
 Primò.
 Secundò.

Quid enim? An non signatò Paulus affirmat: *Ipse Spiritus*
 4.
testimonium dat spiritui nostro, quòd simus filij Dei: si autem filij
 Ad Rom. 8. v. 16.
& heredes? per spiritum autem nostrum, unicuiusque Conscien-
 tiam intelligi docent Diuus Hieronymus, & Origines. Quòd si
 autem ipsemet Spiritus Sanctus Conscientiæ nostræ attestatur, in
 filios Dei assumptos esse nos; sanè non est quòd de Conscientiæ
 testimonio securus non sim, cum aliud mihi non annuntiet, quàm
 quod ei à Spiritu Sancto est suggestum, eiusque testimonio &
 auctoritate confirmatum. Jam verò, si cum Græco textu legere
 libuerit, *Ipse spiritus contestificatur spiritui nostro*, seu Conscientiæ,
 quòd *simus filij Dei*; tum sanè hunc sensum elicio. Quotiescum-
 que Conscientiæ ita satisfactum est, ut illa testetur filium Dei esse
 me, filius Dei verè sum: etenim contestificatur Spiritus Dei
 spiritui nostro; id est, testimonio Conscientiæ calculum adjicit,
 illudque probat. Aut si Conscientiæ auctoritatem & fidem adhuc
 altius

Tertiò.

aliùs placet extollere, sic locum hunc intellige. *Spiritus contestificatur spiritui nostro*, id est, Spiritus Sancti & Conscientiæ testimonium in hac causâ, vnum idemque sunt, neque alterum sine altero aut testatur, aut securitatem præstat, fidemue facit pœniti. Nescio quo pacto rem hanc explicem, nisi istud dixerò, Conscientiam esse, cui absolutionis datæ tabulas subsignandas committit Deus. Et prout, in forensi Senatu, nihil quidquam reo securitatis dat diploma Regium, quò gratia delicti conceditur, nisi à summo Præsidi visum fuerit & verò etiam subsignatum; sic vt huius signatura contestificetur Principis voluntati: ita nequidquam peccatori concessa est criminum gratia, neque de obtentâ potest esse securus, nisi à Senatûs priuati & interioris Præsidi Conscientiâ, rei benè feliciterque cum Deo peractæ testimonium obtineat. Hoc si consequitur salua & secura sunt omnia. En quanta Conscientiæ sit auctoritas. Itaque si scire desideras, quo in statu res tuæ sint, Conscientiam adi, Deo à secretis est: nec quidquam in Diuinis est tabulis à te quod exigatur, nisi quod illa subscripsit, suoque testimonio approbavit. Rursus si an malè tibi cum Deo sit aues intelligere, si quorum scelerum in cœlesti curiâ reus sis exquiris; adi Conscientiam, tabulas ad manum habet, edicet clarè omnia; & quæ non edicet debita, non exiguntur. Denique si de reconciliatione an facta sit, vis esse securus, ipsam interroga; & si fausta nuntiet, acquiesce, & viue securus tui.

Explicatur comparatione.

5. Neque sanè, hæc sine Sanctorum Patrum approbatione adstruo. Certè D. Basilius in Regulis breuiter disputatis, breuibus quidem, sed neruôsè rem stringit. *Queres, inquit, quâ ratione persuaderi possit animæ cuiuspiam quod à peccatis sit libera? Respondet? Si quis in seipso, animi affectionem similem Davidis inesse animaduertit: apud quem est; Iniquitatem odio habui. Et abominatus sum vt verè dicere possit: Non adhesit mihi cor prauum tunc sine dubio credat se esse liberum à peccato.* Ita disertè D. Basilius, Conscientiam itaque conueni & consule. An illa iudicat, Voluntatem commissâ delicta sincerè detestari? deinde non adhærere tibi cor prauum, seu rursus relabendi desiderium; contra verò, omnia deinceps acturum te ex Conscientiæ mero rectoque dictamine? hoc si testimonium tibi dat, tunc ex mente D. Basili, *sine dubio credas te liberum esse à peccato.* Mundamnè, & ab omni labe prorsus puram Conscientiam an obtineas, eamque cui tutò fides adhi-

Probatnr secundo ex SS. Patribus.

Quantum à Conscientiâ inuolanda sit, vt scias an peccata sine condonata.

D. Basili. in regul. breuiter. disp. interrog. 296.

adhiberi possit, scire si desideras; ipsam interroga an actionem ullam habeat, quam tibi posthac subito & confestim possit intendere, nullo deinceps instituto criminum examine; seu an alicuius, quod expositum Confessione non sit, sceleris recorderetur. An sciat inquam interroga: non verò an per scrupulos agitata, quidquam sinistri adhuc latere suspicetur. Deinde roga difertè, an sciat aliquam adhuc delinquendi voluntatem superesse. Quod si utrumque neget, *sine dubio crede te à peccatis liberum esse.* Nam ut manifestè Isidorus, rem totam egregiè confirmans, sine hæsitacione asserit, *Conscientia munda est, qua nec de preteritis justè accusatur; nec de presentibus injustè delectatur.* Justè inquit, accusatur; & rectè: nam scrupulorum suggestiones injustæ sunt, neque tam accusationes censendæ, quàm conuitia & calumniæ, quibus se turbata mens insanè impetit, & miserè incassum torquet.

Isidor. l. 1.
Soliloq.

6.

Pura Conscientia securitatem præstat obtenta gratia.

Denique scire vis an Deo gratiofus sis; an accepta quæ agis, & clarè ut loquar, an Gratia statum dignitatemque obtineas? Certè alia alii tibi signa porrigent, è quibus id possis conijcere, sed nullum Conscientiæ testimonio euidentiùs & securius. Testem appello D. Bonaventuram in commentariis Theologicis. Ita habet. *Dicendum quòd quamuis de meritis non habeatur certitudo per scientiam necessariam; haberi tamen potest certitudo per probabilem coniecturam, & per quandam ipsius bonæ voluntatis confidentiam, quæ consurgit ex Conscientiâ. Puritas enim Conscientiæ, quæ introducit per expulsionem culpæ, dat ipsi animæ quandam securitatem & certitudinem de merito jam inchoato (en securitatem obtentæ gratiæ) & per consequens, certitudinem de præmio consequendo.* Quid in rem meam dici potuit accommodatius? plura profectò mihi dat D. Bonaventura, quàm petieram; non enim præsentis tantummodo statûs, & gratiæ, sed & futuræ gloriæ securitatem, è Conscientiæ testimonio petendam asserit.

D. Bon. in
3. dist. 26.
a. 1. q. 5.
ad 1.

Acquiescendum igitur est testimonio Conscientiæ.

Igitur si Conscientia iudicat, res tuas ex mente Dei fluere, ei sine dubio crede, eiusque testimonio fidem da. Neque enim te umquam decipiet, nisi & hoc etiam tacitè suggerat, sic tamen ut intelligas, mentiri se & fallere. Igitur acquiesce bonâ fide testanti Conscientiæ; ejus enim iudicio acquiescit ipsemet Deus. Hinc tantâ fiduciâ cum Deo agit Joannes Apostolus, agendumque à nobis docet. *Charissimi, inquit, si non reprehenderit nos cor nostrum,*

1. Ioan. 3.
v. 21.

strum,

strum, fiduciam habemus ad Deum, esse nos nimirum acceptos Deo, neque debere offensum eum pertimescere, quos Conscientia non reprehendit.

8. Atqui si res meæ cum Deo, loco sint optimo; si Conscientiæ ^{et vinen-} pacem obtineo, ejusque nitor testimonio; quid demum in hâc ^{dum latè.} vitâ requiro vltterius, vt meipso contentus viuam? quid me vanis suspitionibus nequidquam torqueo, & pacem quam in manibus habeo, sollicitudine vanâ interturbo? denique quid mihi timendum est, vbi Deum habeo mihi propitium, & pro me, contra futiles agitationes animi, testimonio suo stantem Conscientiam? prorsus nihil. Acquiesce igitur, & teipso fruere, contentus te. En tandem vt Conscientia, veram solidamque tranquillitatem animo afferat, hoc vnico instructa testimonio, *quid simus filij Dei.*

8. Summæ consolationis, inquires, sunt hæc omnia; eaque quæ in hâc miserâ vitâ beatitudinem mortalibus præstare possent: nisi Sacris litteris viderentur aduersari; adeoque dici hæc non tam verè, quàm magnificè. Quid enim tritum magis, & magis tamen expauescendum, quàm istud Ecclesiasticæ, *sunt iusti* ^{Obiectio eu-} *atque sapientes; & opera eorum in manu Dei: & tamen nescit* ^{iacri pagi-} *homo an amore an odio dignus sit, sed omnia in futurum seruantur* ^{na.} *incerta? Deinde, quàm istud Ecclesiastici est durum, de propitiato peccato, noli esse sine metu? Denique laudat Philippenses* *Diuus Paulus, quòd cum metu & tremore salutem suam operentur.* Vt quid ergo nos miseri nobis abblandimur? quid vanâ nos fiduciâ temerarij decipimus? quid Conscientiæ testimonio, salutem committimus? Insignis omnino, atque vt primâ fronte sese obijcit, insuperabilis videtur obuoluta difficultas. Verùm vt spero, facillè complanabuntur omnia, rem vt ex-
pouero.

Eccl. 9.
v. 1. 2.

Eccl. 5.
v. 5.

ad Phil. 2.
v. 12.